

**Pārskats par Vides konsultatīvās
padomes darbību
2018. gadā**

Valsts pārvaldē kopumā, tanī skaitā arī Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas (VARAM) viens no galvenajiem komunikācijas uzdevumiem ir viedokļu apmaiņa starp valsts pārvaldi un sabiedrību, veidojot dialogu un iesaistot sabiedrību lēmumu pieņemšanā. Biedrības un nodibinājumi izmantojot līdzdalības iespējas valsts pārvaldē iegūst un nodod savu pārstāvētos organizāciju viedokļus un ieceres lēmumu pieņēmējiem, tādējādi uzlabojot lēmumu kvalitāti. Atbilstoši sabiedrības interesēm **Vides konsultatīvā padome** sniedz vides un citām nozaru ministrijām priekšlikumus par normatīvo aktu projektiem un politikas plānošanas dokumentu projektiem, kas skar attiecīgās jomas politiku. Diskusijās par vides nozares politiku biedrības un nodibinājumi ir tās, kas var norādīt uz pastāvošajām problēmām un piedāvāt risinājumus - gan rakstiski, gan arī diskutējot ar politikas veidotājiem.

Vides konsultatīvā padome veicina sabiedrības līdzdalību vides aizsardzības politikas izstrādē un īstenošanā, informācijas apmaiņu starp valsts pārvaldes, pašvaldību institūcijām, citām vides institūcijām un fiziskajām, juridiskajām personām vides aizsardzības politikas ieviešanā.

Vides konsultatīvajā padomē darbojas aktīvākās 20 biedrības un nodibinājumi vides aizsardzības jomā. Padomē var līdzdarboties arī citas sastāvā neesošās organizācijas un iesaistīties viedokļa un pozīcijas sagatavošanā un sniegšanā.

Katru gadu janvārī VARAM tiek organizētas Vides konsultatīvās padomes vēlēšanas, kad tiek pārvēlēts padomes sastāvs. Padomes sastāvs tiek ievēlēts uz vienu gadu. Biedrības un nodibinājumi savus pieteikumus dalībai VKP vēlēšanās iesniedz līdz 10. janvārim.

Atbilstoši MK 2007.gada 27.marta noteikumiem Nr.209 "*Vides konsultatīvās padomes nolikums*" VKP sastāvā tiek ievēlētas ne vairāk kā 20 vides organizācijas.

VKP galvenie darbības principi:

1. Demokrātiskums - sēdes ir atklātas un tajās var piedalīties ikviens interesents, sēdes lēmumi lielākoties tiek pieņemti savstarpēji vides organizācijām vienojoties.
2. Notiek tieša sadarbība starp vides nevalstiskajām organizāciju un valsts pārvaldes institūcijām.
3. Padome darbojas pēc brīvprātības principa.
4. VKP ir spēcīgs sadarbības partneris un kalpo kā viens no valsts vides aizsardzības politikas pamata veidotājiem.

VKP darba uzdevumi:

1. Sadarbība starp sabiedrību un valsts pārvaldi ir viena no galvenajām pilsoniskās sabiedrības rīcības formām. Tā var efektīvi darboties visos politikas plānošanas posmos – dienaskārtības veidošanā, izstrādē.
2. Atbilstoši sabiedrības interesēm sniedz VARAM un citām nozaru ministrijām priekšlikumus par normatīvo aktu projektiem un politikas plānošanas dokumentu projektiem, kā arī ES tiesību aktu projektiem, kas skar vides aizsardzības politiku. Komentē un sniedz viedokļus.
3. Informē sabiedrību par aktualitātēm vides jomā, ievietojot informāciju ministrijas mājas lapā.
4. Nodrošina pastāvīgu informācijas apmaiņu.

5. Regulāras tikšanās (sēdes vismaz reizi mēnesī, vai arī biežāk, vērtējot pēc nepieciešamības, kā arī piedalīties atsevišķās tematiskajās tikšanās ar VARAM un citu ministriju pārstāvjiem).
6. Vides aizsardzības viedokļa formulēšana un paušana (darba grupas, iesaistot vides ekspertus ārpus VKP) un pārstāvju deleģēšana darbam VARAM un citu ministriju un valsts institūciju darba grupās.

VKP darbības metodes:

1. Pastāvīga informācijas apmaiņa.
2. Tikšanās (sēdes katru mēnesi, seminārs uzsākot VKP darbu jaunā sastāvā, atsevišķas tematiskās tikšanās ar VARAM un citu ministriju, iestāžu pārstāvjiem).
3. Vides NVO viedokļa formulēšana un paušana (darba grupas, iesaistot vides ekspertus ārpus VKP) un pārstāvju deleģēšana darbam ministrijas un citu valsts institūciju darba grupās.

VKP 2018. gada sastāvs

Vides konsultatīvās padomes priekšsēdētājs:

Viesturs Ķerus, biedrība "Latvijas Ornitoloģijas biedrība";

Vides konsultatīvās padomes priekšsēdētājas vietniece:

Lelde Eņģele, nodibinājums „Latvijas Dabas fonds”;

Vides konsultatīvās padomes locekļi:

Alvis Birkovs, biedrība „Latvijas Makšķernieku asociācija”;

Andis Liepa, biedrība "Ķemeru Nacionālā parka fonds”;

Andis Mizišs, biedrība "Vides fakti”;

Andrejs Briedis, biedrība „Latvijas Bioloģiskās lauksaimniecības asociācija”;

Anitra Tooma, biedrība „Vides Vārds”;

Antons Mikoss, biedrība „Latvijas Biškopības biedrība”;

Dace Āriņa, biedrība „Latvijas Atkritumu saimniecības asociācija”;

Edmunds Cepurītis, nodibinājums „Vides Izglītības fonds”;

Elita Kalniņa, biedrība „Vides aizsardzības klubs”;

Jana Simanovska, biedrība „Ekodizaina kompetences centrs”;

Jānis Baumanis, biedrība "Latvijas Mednieku asociācija”;

Jānis Brizga, biedrība „Zaļā brīvība”;

Jānis Rozītis, nodibinājums „Pasaules Dabas fonds”;

Jānis Sprūds, biedrība „Latvijas ezeri”;

Kristīna Veidemane, biedrība „Baltijas Vides forums”;

Selīna Vancāne, biedrība „Latvijas Zaļā kustība”;

Valts Vilnītis, biedrība „Latvijas Vides pārvaldības asociācija”;

Zane Ruģēna, biedrība "Zemes draugi”.

Par paveikto 2018. gadā:

2018. gadā notikušas **11** sēdes. Sēdēs skatīti VARAM un citu institūciju izstrādātie normatīvie aktu projekti, politikas plānošanas dokumentu projekti, VKP rosinātās aktualitātes nozarē, kā arī vides aizsardzības problēmjautājumi tādās darbības jomās kā atkritumi, dabas, ūdeņu resursu aizsardzība.

Sēdēs skatītās tēmas un pārrunātie jautājumi:

- Par izstrādātajām vadlīnijām “Videi draudzīga meliorācija”;
- Par depozīta sistēmas aktualitātēm;
- Kūdras stratēģijas gaidāmā virzība;
- Par Latvijas valsts mežu darbību ugunsdrošības pasākumu īstenošanā;
- Par civilo aizsardzību;
- Par OECD vides novērtējuma ziņojumu;
- Par Rīgas Gaisa kvalitātes uzlabošanas programmas pasākumu izpildes gaitu;
- „Eiropas vēsmas” Zaļā iepirkuma jomā;
- Par lūšu, vilku un citu medījamo sugu limitu noteikšanu un tā izpildes kontroli;
- Par prasībām, kas tiek uzstādītas savvaļas sugām pietuvināto mājdzīvnieku turētājiem;
- Par Salaspils reaktora demontāžu;
- Par mazo HES aktualitātēm;
- Par Kopējās lauksaimniecības politikas progresu;
- Par Valsts rīcības plānu pesticīdu ilgtspējīgai lietošanai;
- Klimata aktualitātes un Latvijas pielāgošanās klimata pārmaiņām stratēģija laika posmam līdz 2030. gadam;
- Par gaisa kvalitātes jautājumiem;
- Biedrības “Vides fakti” mediju analīze par sabiedrības interesi un pieprasījumu pēc vides tematikas;
- Aktualitātes notekūdeņu apsaimniekošanas un kontroles jomā;
- Par Vides konsultatīvās padomes darba plānu 2018. gadam;
- Par Izglītības standartu un vides jautājumu integrāciju izglītības programmās nākotnē;
- Par projektu “Meža īpašnieku izglītošana un iesaiste lēmumu pieņemšanā par meža apsaimniekošanu aizsargājamās dabas teritorijās”.

Nosūtītās vēstules 2018. gadā:

1. Biedrībai "Drauga spārns" par nacionālā mērogā nozīmīgāko savvaļas putnu patversmi;
2. Vides konsultatīvās padomes atzinums par noteikumu projektu „Noteikumi par publisko ūdeņu nomu” (VSS-46);
3. Vides konsultatīvās padomes atzinums par noteikumu projektu “Grozījumi Ministru kabineta 2009. gada 11. augusta noteikumos Nr. 918 “Noteikumi par ūdenstilpju un rūpnieciskās zvejas tiesību nomu un zvejas tiesību izmantošanas kārtību”” (VSS-47);
4. Par mazo HES zivju resursiem nodarītā zaudējuma kompensāciju ekspluatācijas laikā 2016. gadā;
5. Par informatīvā ziņojuma “Par papildu finansējumu valsts un valsts nozīmes meliorācijas sistēmu ekspluatācijai un uzturēšanai” projektu, VSS-121;
6. Par noteikumu projektu "Kritēriji atkritumu stadijas izbeigšanai gumijas materiāliem, kas iegūti no nolietotām riepām";
7. Par pesticīdu ilgtspējīgu lietošanu un neonicotinoīdu aizliegšanu;
8. Par valsts iekšējo ūdeņu ekosistēmu vides stāvokļa un to pakalpojumu arvien pieaugošu degradēšanos un riska ūdensobjektu skaita nepārtrauktu palielināšanos.
9. Atzinums par noteikumu projektu “Grozījumi Ministru kabineta 2012. gada 18. decembra noteikumos Nr. 940 „Noteikumi par mikroliegumu izveidošanas un apsaimniekošanas kārtību, to aizsardzību, kā arī mikroliegumu un to buferzonu noteikšanu””, VSS-203;
10. Par sāls izmantošanu pilsētās;

11. Par Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas iesaisti kopējās lauksaimniecības politikas (KLP) nākotnes vīzijas formulēšanā un Latvijas KLP mērķu definēšanā;
12. Par sabiedrības iesaisti vides mērķu definēšanā kopējās lauksaimniecības politikai pēc 2020. gada;
13. Par iepakojuma depozīta sistēmas piemērošanu dzērienu iepakojumam;
14. Par pesticīdu ilgtspējīgu lietošanu un neonikotinoīdu aizliegšanu;
15. Par darba grupu elektroenerģijas obligātā iepirkuma maksājumu sistēmas atcelšanu;
16. Par pārstāvju deleģēšanu darbam uzraudzības grupā;
17. Par mazo HES atbrīvošanu no zivju resursiem nodarītā zaudējuma kompensācijas;
18. Atzinums par informatīvā ziņojuma projektu "Stratēģija Latvijas oglekļa mazietilpīgai attīstībai līdz 2050. gadam", VSS-882;
19. Atzinums par MK noteikumu projektu "Noteikumi par valsts pamatizglītības standartu un pamatizglītības programmu paraugiem" (VSS-1039);
20. Par pieļaujamā nomedīšanas apjoma noteikšanu;
21. Par Zemes politiku.

Aktīvākie priekšlikumu un viedokļu sniedzēji 2018. gadā - Jānis Sprūds, Lelde Eņģele, Jānis Brizga, Viesturs Ķerus, Alvis Birkovs, Valts Vilnītis, Elita Kalniņa, Antons Mikoss.

Aktīvākie padomes vēstuļu un atzinumu gatavotāji – Alvis Birkovs, Jānis Sprūds, Lelde Eņģele, Antons Mikoss, Jana Simanovska, Jānis Brizga un Viesturs Ķerus.

2018. gada sākumā tika izveidots VKP darba plāns, kurā tika iezīmēti galvenie VKP darbības virzieni 2018. gadam.

2018. gadā vairākās sēdēs pārrunāts un diskutēts par pesticīdu izmantošanu un neonikotinoīdu aizliegšanu lauksaimniecībā. Šajā sakarā aicināti VKP sēdē piedalīties ZM un Augu aizsardzības dienesta pārstāvji.

Vairākkārtīgi rosināts un daļēji izskatīts jautājums sēdēs par Salaspils reaktora demontāžu.

Vienā no VKP sēdēm, kā arī e-pastu sarakstē tika diskutēts par lūšu, vilku un citu medījamo sugu limitu noteikšanu un to izpildes kontroli. Šī jautājuma izskatīšanā sēdē piedalījās Jānis Ozoliņš LVMI "Silava", Guna Bagrađe LVMI "Silava", un Valsts meža dienesta pārstāve.

Aktīvas VKP diskusijas un viedokļu apmaiņa 2018. gadā bija par noteikumiem par valsts pamatizglītības standartu un pamatizglītības programmu paraugiem. Uz vienu no VKP sēdēm tika uzaicināta Ilze Saleniece, Tehnoloģiju mācību jomas eksperte, kas prezentēja Izglītības standartu un vides jautājumu integrāciju izglītības programmās nākotnē. No VKP tika sagatavoti un nosūtīti priekšlikumi un viedoklis par noteikumiem par valsts pamatizglītības standartu un pamatizglītības programmu paraugiem.

2018. gada aprīlī no VKP tika sagatavota un nosūtīta vēstule pašvaldībām Par sāls izmantošanu pilsētās (Daugavpils Domei, Jelgavas Domei, Jūrmalas Domei, Liepājas Domei, Rēzeknes Domei, Rīgas Domei, Valmieras Domei un Ventspils Domei).

2018. gadā izskatīšanai un komentāru sniegšanai Vides konsultatīvā padomei VARAM un Ekonomikas ministrija sūtījusi sekojošas ES pozīcijas un dokumentus:

1. Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvas projekts par konkrētu plastmasas izstrādājumu vidiskās ietekmes samazināšanu;
2. Komisijas īstenošanas lēmuma projekts, etilbutilacetilaminopropionātu saturošu biocīdu atļaujas noteikumiem un nosacījumiem, kurus Beļģija nodevusi izskatīšanai saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 528/2012 36. pantu;
3. Par 2018. gada 5. marta Eiropas Savienības Vides ministru padomes sanāksmē izskatāmajiem jautājumiem;
4. Par Apvienoto Nāciju Organizācijas Vispārējās konvencijas par klimata pārmaiņām Līgumslēdzēju pušu konferences 24. sesiju un Kioto protokola Līgumslēdzēju pušu sanāksmes 14. sesiju, Parīzes nolīguma Pušu sanāksmes 1. sesijas 3. turpinājumu, kā arī Pakļautās izpildinstitūcijas 49. sesiju, Zinātniskās un tehnoloģiskās konsultatīvās padomes 49. sesiju un Īpašās darba grupas par Parīzes nolīgumu 1. sesijas 7. turpinājumu Katovicē, Polijā, 2018. gada 2. decembrī–14. decembrī;
5. Par Padomes secinājumiem par gatavošanos Apvienoto Nāciju Organizācijas Vispārējās konvencijas par klimata pārmaiņām līgumslēdzēju pušu konferencei Katovicē, Polijā 2018. gada 3.-14. decembrī”;
6. Par Padomes secinājumu projektu par Bioloģiskās daudzveidības konvencijas: - 14. pušu konference - Kartahenas Protokola par bioloģisko drošumu 9. pušu sanāksme - Nagojas Protokola par ģenētisko resursu pieejamību un to izmantošanā iegūto labumu taisnīgu un vienlīdzīgu sadali 3. pušu sanāksme (2018. gada 17.-29. novembris, Šarlam eš Šeiha, Ēģipte);
7. Par Priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par vides un klimata pasākumu programmas (LIFE) izveidi;
8. Pozīcijas Nr. 1 Priekšlikums EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA par noturīgiem organiskajiem piesārņotājiem;
9. Pozīcijas priekšlikumi regulai par ūdens atkalizmantošanas minimālajam prasībām.

VKP pārstāvniecība un dalība darba grupās:

1. Projekta "Dabas skaitīšana" Uzraudzības grupa;
2. MK noteikumu projekta "Publisko ūdeņu nomas noteikumi" izstrāde;
3. Jūras Vides padomes darba grupa;
4. EZ Rīcības programmas zivsaimniecības attīstībai 2014.-2020. gadam Uzraudzības komiteja (Kristīna Veidemane - vietniece, VKP galvenais pārstāvis ir Valērijs Gabrāns no Latvijas Makšķernieku asociācijas);
5. VKP dalība MK noteikumu projekta "Publisko ūdeņu nomas noteikumi" izstrādē;
6. VKP pārstāvniecība ZM darba grupā saistībā ar izstrādi grozījumiem Zvejniecības likumā;
7. VKP pārstāvniecība VARAM Noteikumu projekta "**Kritēriji atkritumu stadijas izbeigšanai gumijas materiāliem, kas iegūti no nolietotām riepām**" apspriešanā un komentāru, ierosinājumu izteikšanā;
8. "HYDROPLAN" uzraudzības grupa;
9. VKP dalība Olaines ugunsgrēka izmeklēšanas komisija;
10. VKP pārstāvniecība Zemkopības ministrijas Lauku attīstības programmas 2014.–2020. gadam Uzraudzības komisija;
11. VKP dalība neonikotonoīdu pielietošanas aizliegšanas darba grupā;

12. VKP dalība Cilvēka Biomonitoringa padomē;
13. VKP dalība Latvijas vides aizsardzības fonda padomē;
14. VKP pārstāvniecība Kohēzijas fondu uzraudzības padomē.

VKP izaicinājumi 2019. gadā:

1. Turpināt uzturēt ideju un informēt valdību un sabiedrību, par to, ka nepieciešams sabalansēt vides aizsardzības un ekonomiskās un tautsaimniecības intereses, radīt līdzsvarotu, ilgtspējīgas attīstības principam atbilstošu kopējo valsts politiku.
2. Lai dažāda līmeņa nozaru plānošanas dokumentu sasaiste lielāko daļu nav tikai formāla rakstura, un dokumentu īstenošana, bet ir savstarpēji papildinoša, veicinot valsts ilgtermiņa attīstību mērķu sasniegšanā.
3. Turpina uzlaboties sadarbība ar VARAM kā iestādi, vēl jo vairāk neapmierinoša ir sadarbība ar citām ministrijām un iestādēm tādām kā ZM, un arī ar IZM.